

važnosti prišteva, da smo in hočemo na doma-
čih tleh sami gospodarji biti. —

Na Blanci. (Deputacija slovenska k
cesarju.) V tukajšnji občinski pisarni zbrali
so se danes zastopniki kmetov občin okrajnih
sodnij Sevnica, Brežice, in Kozje, da se dogo-
govorijo, kako bo najvredneje slaviti spomin
na 600letno združenje kronovine štajerske s
slavno hišo habsburško. Gospod notar Vršec
otvori posvetovanje s primernim nagovorom,
zadevajočim pomen današnjega shoda; v pred-
sednika bil je na predlog g. Veršičev izvoljen
g. Ivan Tanšek iz Brežic. G. Franc Lenček
opisuje v jako lepem govoru lastnosti dobrot-
ljivega našega cesarja in dolžnosti, ktere imamo
proti vladarju, kakoršnega ni na celem svetu.
Potem se je volila deputacija, katera bode
presvitlega cesarja pozdravila na Zidanemmostu.
V deputacijo bili so voljeni gospodje: Franc
Lenček, veleposestnik na Blanci ob enem za
voditelja in govornika, Novak Franc, župan
Blanški; Kljun Anton, župan Senovski, Klenov-
šek Miha, svetovalec šentlenuarski, Deržanič
Adam, župan Artički; Brstovšek Anton, sveto-
valec Pišečki, Podvinski Franc, župan v Glo-
bokem, Tanšek Ivan, svetovalec Kapelski, Čer-
nelič Jožef, župan Šentpeterski, Debeljak Fr.,
župan v Sedlarjevem, Leskovšek Andrej, svet.
v Vrtačah in Presker Jožef, svet. v Podsredi;
dalje trije namestniki: Franc Cerjak, Franc
Pečnik in Franc Hladic. Na sklepni govor g.
Tanšekov je pač iz srca zadonel trikratni „živijo“
na cesarja iz priprostih kmetovskih grl. Da se
Slovenec po dovršenem delu raduje, to vsak
ve. Napitnica se je vršila za napitnico, dokler
nam vozovi niso gostov odpeljali. Veselilo nas
je, da so tudi trgi in mesto Brežice bili mnogo-
brojno zastopani, čeprav niso bili vabljeni.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Čehi, Slovenci, Hrvati,
Italijani, Nemci v Českem in nemškutarji bijejo
hud volilni boj. Na Českem je glavna bitka v
velikem posestvu, ki voli 78 poslancev; na ka-
tero stran se tu zmaga nagne, tam bo večina
v deželni zbor. Če propadnejo nemški libe-
ralci, tedaj zgubijo največjo trdnjavo, česki
deželni zbor. — Iz Kranjskega došla nam je
dnes vesela novica, da stranka „Narodova“ in
„Slovenčeva“ složno postopate. Obadva lista
priporočujeta kmetom iste kandidate. Volitev
bo 9. t. m. Bleiweiss-Trsteniški, L. Robič, J.
Kersnik, K. Klun, B. Mohar (kmet), Fr. Po-
klukar, dr. Vošnjak, dr. Zarnik, M. Laurenčič,
Pfeifer, Svetec, Sterbenec (župnik), Aleš (dekan).
Fortuna in Pakiž vsled porazuma s Kočevarji,
vкуп 16. — Goriškim Slovencem se v Tolminu
ponuja za kandidata baron Depretis, in zmaga,
če se Slovenci med seboj ne poravnajo, nek

svoje glavnež in bogataš Devetak v Tolminu
dela hude zmešnjave; lahoni in nemčurji pa se
režijo in smeji. — V Istri začeli so letos
prvič pri volitvah Hrvati gibati se; s Slovenci
vred so sklicali tabor v Brezovico, kder se je
sešlo 3500 ljudi, ki so pritrdili in si roke dali,
da hočejo vzajemno postopati zoper Italijane za
svoje narodne pravice. Če se vstrajno dela,
utegnejo 9 svojih poslancev spraviti v isterski
deželni zbor. — Magjari in Italijani nečejo
Hrvatom pustiti Reke (Fiume), čeravno stoji na
hrvatske zemlji; vsi dogovori v Budimpešti
bili so radi tega zastoj. Hrvati hočejo potr-
ljivo čakati bolj prilike.

Vnanje države. Papežev poslanik Vannu-
telli bil je od ruskega carja častno sprejet pri
kronanji v Moskvi. — Nemški cesar, stari Vil-
jelm pa nekoliko boleha. — Francozom žuga
vojska s Kitajci, ki ne pustijo Anamske dežele
in Tonking. Mnogo kitajskih prostovoljcev po-
maga Anamčanom. Ko so Francozi iz mesta
Hanoj na deželo hoteli, bili so napadeni, in
pali so general Reviere, 4 oficirji, 11 mož, 7
oficirjev in 44 mož je ranjenih. Sedaj hitijo
francoske ladije od vseh strani v Hanoj na
pomoč; toda sovražnika je okolo mesta 15.000
mož. — Papež nameravajo baje sklicati vse
škofe na občni cerkveni zbor. — V Egiptu bodo
Angleži in Francozi vkup Sueški kanal raz-
tegnili, da bode povsod najmanj 80 metrov
širok, kraj ene stene se bode vozilo naprej v
Rudeče morje, kraj druge pa nazaj v Srednje-
zemsko morje.

Za poduk in kratek čas.

Kuga na slovenskem Štajerskem.

(Spisal M. Slekovec.)

(Dalje.)

IV. S sedemnajstim stoletjem je
nastopila dolga doba britkosti in žalovanja za
slov. Štajer. Ne le da so ga obiskale razno-
vrstne reve in nadloge, kterih tukaj ne bomo
naštevati, davila je prek osemdeset let tudi še
kuga v naši domovini tako hudo, kakor nikdar
poprej. Kuga — in zopet kuga, — to je znak
sedemnajstega stoletja, ktero bi se smelo v do-
mači zgodovini kakor pogrebni list črno ob-
robiti.

Angelj morije obiskoval je sicer tudi v
prošlih stoletjih pogostoma našo domovino, a
prišel je navadno le v eden ali drugi kraj; —
v teku sedemnajstega veka pa je njegova stru-
pena pušica zadela vsak še tako samotni koti-
ček — po dva, — trikrat, in sme se trditi, da
ga na slov. Štajerskem ni kraja, ki bi v tem
veku ne imel od kuge trpeti. In preden se je
ovo za našo domovino osodepolno stoletje prav
še končalo, trohnelo je uže več stotisoč kužnih

žrtev pod gomilo, in ves slov. Štajer — od Mure do Save, postal je v kratkem času tužno morišče.

V sedemnajstem stoletju razločujemo lahko tri glavne kužne dobe; prva od l. 1623 — 1625, druga v letih 1641 — 1648 in tretja od leta 1679 — 1683. Semtertje davila je kuga tudi še l. 1600 in v letih 1664 — 1669. Vsakokrat razsajala je najhujše le prva dva mesca. Večinoma lotila se je samo čutnic in žilstva, pa s toliko silo in naglostjo, da za druga kužna znamenja navadno ni bilo časa. Po kratkem hudem glavobolu padal je okuženi človek v nezavest; vsled hude znotranje vročine očrnel mu je jezik, v prsih ga je bodlo, udje so mu otrpeli, na usta mu je se spustila kri, — in skoraj brez izjeme sledila je uže tretji den gotova smrt. Pri redkih bolnikih so tretji den preživeli, razvile so se bule razne velikosti, — a tudi te so bile skoro vsikdar nedvomljiva znamenja bližnje smrti. Le če so se bule začele gnojiti, podaljšala se je bolezen, — in v tem slučaju je tu in tam kateri tudi ozdravil, kar je se le zelo redko zgodilo.

Nekteri — bolj močnega života — zamogli so, čeravno uže okuženi, — opravljati še nekaj časa svoja vsakdanja opravila; pa nenadoma jih je obšla slabost in kakor bi bili od strele zadeti — so se zgrudili in umrli. Drugi — bolj nježne postave, — osobito slabotne osebe ženskega spola, — postali so pa pred smrtjo zamaknjeni ter niso le naznanili uro svoje smrti, ampak so tudi še povedali, kdo bo za njimi umrl prvi za njimi.

Omeniti bi se dala še ova posebna prikažen, da se je skoraj povsod, kjer je bila kuga davila, v naslednjih letih — posebno pa l. 1687 nenadoma mnogo otrok narodilo; — dvojčkov in celo trojčkov zasledimo v krstnih bukvah takrat mnogo več, kakor v drugih letih.

Da bodo spoštovani čitatelji precej obširno tvarino tega oddelka laglje pregledali, jo hočemo po večjih mestih slov. Štajerja razvrstiti v štiri dele in povedati, kedaj in kako je kuga v katerem mestu in njegovi okolici razsajala.

a) Celje in okolica. Z najlepšimi nadami začeli so Celjani novo leto 1600. Po stari krščanski navadi so vošili eden drugemu srečo in zdravje, toda le prehitro morali so se prepričati, da so njihove želje bile prazne. Precej po novem letu se je namreč v mestu oglasil neprijeten gost, ki se je ondi — v grozo in pogin meščanom — za več časa naselil. Ta gost ni bil nihče drugi, kot brezusmiljena kuga. Uže meseca januarja začela je daviti, ter je davila in morila celo leto — ne samo v mestu, ampak proti jeseni tudi v okolici. To razvidimo iz pisma, ki ga je Mihael Žega, nadžupnik v Žavei pisal dne 7. oktobra l. 1600 ljubljanskemu škofu Tomažu. Med drugim piše, da

kuga noče nikakor prenehati. Naročil je ljudem, kar mu je bil škof ukazal. Rabili so „zlatojajce“ in druge dobre stvar; — tudi „Bog pomagaj“ so pogostoma izrekovali zdravi in bolni, — pa kakor se vidi brezuspešno. Vsled želje škofove sklicaj je bratovščino 7 žalosti v Celje, — a zaradi ondi razsajajoče kuge si ne upa nihče tje. V farovži je umrl eden fantek, v šoli pa troje otrok, zato so jo zaprli. Pri sv. Duhu pokopljejo vsaki den 5, 6 in še več za kugo umrlih. Ker se je nesrečna kuga prikazala uže tudi v nekterih vesnicah žavske fare, si ne upa synode sklicati, akoravno mu je bil oglejski patriarh to ukazal.*)

Tudi na Vranskem in v sosednjih vesnicah obhajala je kuga v tem letu svojo žetev. Vranski vikar Egid Zipperle poroča dne 4. oktobra l. 1600 škofu Tomažu, da je motniški grajščak Zurler zaradi kuge odbežal z otroki v Trojane, gospa njegova pa se mudi v Celji. V gradu umrlo je uže več oseb za kugo, ravno tako tudi v sosednjih vesnicah.**)

Kako dolgo je davila kuga takrat v Celji in okolici, nam ni znano, pa iz tega, da o njej več let nikdo nič ne poroča, smemo sklepati, da je uže l. 1601 prenehala.

(Dalje prihodnjič.)

Smešnica 23. Magjarski husar zagleda na mizi pri svojem generalu razprostrti zemljovid. Ko vidi neko deželo z zeleno barvo zaznamenovano reče: no, ta dežela se mi uže dopade, tam mora dosti zelene krme za konje biti.

Razne stvari.

(Slov. društvo) obhaja precej po odhodu cesarjevem občni zbor v Ptuj, na kar narodnjaki opozorujemo.

(Habsburški rod) je ime ličneje knjižici z 12 podobami, koje je za 600letnico Habsburško spisal g. Tomšič. Eden iztis velja 10 kr. 25 iztisov 2 fl. 50 izt. fl. 4.50 100 izt. fl. 8.—. Dobiva se pri Buchdruckerei Rauch Karl, Wien, V. Spengergasse. V lepem slovenskem jeziku spisana res čedna spomenica na Habsburško svečanost.

(Mariborska posojilnica) je imela do konca maja 150.178 fl. 42 kr. prejemkov, 141.341 fl. 88 kr. izdatkov, toraj prometa 290.520 fl. 30 kr.

(V črne bukve) se naj dene Miha Predika s Podlož, ki je hodil v Ptuj nemškutarskih kostij glodat.

(Celjsko učiteljsko društvo) ima svoj mesečni zbor dne 7. junija t. l. v okoliškeje šoli v Celji. Začetek ob 11. ure dopoludne.

*) J. Orožen, Das Bisthum und die Diözese Lavant III. Theil 71.

**) J. Orožen, Das Dekanat Frasslau 76.